Orędownik Urzędowy
POWIATU MORSKIEGO

Wychodzi w środę i w sobotę w miarę potrzeby. — Prenumerata miesięczna wynosi 2.00 złote. — Poszczególny numer - - - - - - 60 groszy. - - - - - -

Ogłoszenia w części nieurzędowej przyjmuje się za opłatą 80 gr od jednołamowego wiersza drobnego druku, reklamy - - - - 1,20 złotych od wiersza. - - - -

Administracja: Wydział Powiatowy w Wejherowie. Telefon 30 i 50.

Nr. 15. | **Wejherowo, sobota, dnia 14 kwietnia 1928 r.** | **Rok II.**

Treść:

Rozporządzenie
Ministra Rolnictwa

z dnia 9 lutego 1928 r.

o zwalczaniu raka ziemniaczanego.

Na podstawie art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 922) zarządzam co następuje:

§ 1. Ustanawia się obowiązek zwalczania raka ziemniaczanego (Synchytrium endobioticum, Perc).

§ 2. Grunty, na których ziemniaki zostały dotknięte rakiem ziemniaczanym, będą uważane za grunty zarażone rakiem ziemniaczanym.

Grunty, przylegające do gruntów zarażonych rakiem ziamniaczanym, będą uważane za grunty zagrożone rakiem ziemniaczanym.

Za grunty zagrożone rakiem ziemniaczanym właściwy starosta uzna również i te nieprzyległe do gruntów zarażonych grunty, co do których właściwy zakład ochrony roślin (§ 18) poweźmie przypuszczenie, że są one zarażone rakiem ziemniaczanym.

§ 3. Osoby użytkujące grunty lub zarządzające gruntami, a także osoby przechowujące ziemniaki mają obowiązek zgłoszenia zarządowi właściwej gminy każdego wypadku wystąpienia objawów, wzbudzających podejrzenie pojawienia się raka ziemniaczanego.

Zgłoszenie to winno nastąpić na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, poznańskiego, pomorskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego przed upływem 24 godzin, na pozostałym obszarze Państwa — przed upływem 48 godzin od chwili dostrzeżenia tych objawów.

Jednocześnie ze zgłoszeniem osoby do tego obowiązane winny bezpłatnie dostarczyć zarządowi gminy w szczelnem opakowaniu próbki ziemniaków w ilości niezbędnej do ich zbadania, nieprzekraczającej 1 kg.

§ 4 Ziemniaków zebranych z gruntu zarażonego rakiem ziemniaczanym nie wolno używać do sadzenia, na pokarm zaś i paszę wolno je używać jedynie po ugotowaniu lub uparowaniu.

Wszelkie odpadki, pozostałe po zużytkowaniu takich ziemniaków, winny być spalone lub zakopane na głębokości przynajmniej 0,75 m.

§ 5. Ziemniaków zebranych z gruntu zarażonego rakiem ziemniaczanym nie wolno płókać w rzekach, strumieniach, kanałach, rowach, jeziorach i stawach.

Wodę użytą do płókania tych ziemniaków należy zlewać do specjalnego dołu głębokości przynajmniej 0,75 m. wykopanego w odległości nie mniejszej niż 5 m. od studni, gnojowni oraz wymienionych wyżej wód; dół ten następnie winien być odkażony.

§ 6. Wszelkie odpadki, pozostałe na gruncie zarażonym rakiem ziemniaczanym po zbiorze ziemniaków z tego gruntu, winny być na miejscu spalone lub zakopane na głębokości przynajmniej 0,75 m. nie później niż przed zaoraniem gruntu.

Właściwy starosta może oznaczyć wcześniejszy termin wykonania tych czynnności.

§ 7. Z gospodarstwa, w którem znajdują się grunty zarażone rakiem ziemniaczanym, nie wolno wynosić (wywozić) ziemniaków zebranych z gruntu zarażonego, ich odpadków, chwastów, ziemi, nawozów naturalnych, a także tych ziemniaków zebranych z gruntu niezarażonego i ich odpadków, które pozostawały w bezpośredniej styczności z gruntami zarażonemi rakiem ziemniaczanym lub zebranemi z tych gruntów ziemniakami.

§ 8. Ograniczenia, wynikające z postanowień §§ 4—7, obowiązują osoby zainteresowane już od chwili dostrzeżenia przez nie objawów wzbudzających podejrzenie pojawienia się raka ziemniaczanego.

Ograniczenia te tracą swą moc obowiązującą od chwili otrzymania przez osoby zainteresowane zawiadomienia właściwego starosty o niestwierdzeniu raka ziemniaczanego, bądź też o jego wytępieniu.

§ 9. Z obszaru, którego granice oznaczy szczegółowo właściwy wojewoda (komisarz rządu) — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — a który obejmie grunt zarażony rakiem ziemniaczanym

oraz wszystkie grunty w promieniu około 20 km. licząc od gruntu zarażonego rakiem ziemniaczanym, nie wolno wynosić (wywozić) ziemniaków, wszelkich odpadków ziemniaków, a także chwastów, ziemi i nawozów naturalnych.

Granice obszaru, wymienionego w poprzednim ustępie, właściwy wojewoda (komisarz rządu) oznaczy — według stopnia niebezpieczeństwa rozszerzenia raka ziemniaczanego — z uwzględnieniem warunków gospodarczych oraz granic naturalnych (rzeki, jeziora, lasy, wzgórza, błota i t. d.) bądź granic poszczególnych gmin.

Przewidziany w niniejszym paragrafie zakaz wynoszenia (wywożenia) nabiera dla osób zainteresowanych mocy obowiązującej w terminie, który właściwy wojewoda (komisarz rządu) ustali i poda do wiadomości publicznej jednocześnie z ustanowieniem wymienionego wyżej obszaru; zakaz ten traci swą moc obowiązującą z chwilą podania przez tęż władzę do wiadomości publicznej o zniesieniu obszaru.

§ 10. W poszczególnych wypadkach, uzasadnionych szczególnemi względami gospodarczemi, z obszaru, wymienionego w § 9, mogą być wyniesione (wywiezione) ziemniaki pochodzące z gruntów niezarażonych i niezagrożonych za każdorazowem zezwoleniem właściwego starosty, który wydanie takiego zezwolenia może uzależnić od dopełnienia przez osoby zainteresowane postawionych przez niego warunków, dotyczących transportu i przeznaczenia wywożonych ziemniaków.

Ziemniaki te nie mogą jednak w żadnym wypadku być przeznaczone do sadzenia ani też na wywóz zagranicę.

Zezwolenia, przewidziane w niniejszym paragrafie, właściwy starosta wydawać będzie na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwych zakładów ochrony roślin.

§ 11. Na gruntach, zarażonych rakiem ziemniaczanym nie wolno uprawiać ziemniaków oraz wszelkich innych roślin okopowych.

Właściwy starosta może nadto — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — zabronić uprawy na gruntach zarażonych rakiem ziemniaczanym innych jeszcze roślin, które mogą być rozsadnikami raka ziemniaczanego.

W wypadkach wyjątkowych, uzasadnionych szczególnemi warunkami gospodarczemi, właściwy starosta może — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — zezwolić na uprawę na gruntach zarażonych tych odmian roślin okopowych, które w zezwoleniu tem zostaną wyraźnie wskazane.

Właściwy starosta może również — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — zabronić niektórych sposobów postępowania z roślinami dozwolonemi do uprawy na gruncie zarażonym rakiem ziemniaczanym, a także niektórych sposobów zużytkowania takich roślin.

§ 12. Składy, piwnice oraz wszelkie inne pomieszczenia, w których znajdowały się ziemniaki dotknięte rakiem ziemniaczanym, a także urządzenia i środki transportowe oraz wszelkie inne przedmioty, które pozostawały w styczności z ziemniakami dotkniętemi rakiem ziemniaczanym, winny być niezwłocznie po usunięciu ziemniaków odkażone przez właścicieli (zarządców) tych pomieszczeń, urządzeń i przedmiotów.

§ 13. Właściwy starosta może — na podstawie i z powołaniem się na wskazania właściwego zakładu ochrony roślin — nakazać zniszczenie w określonym terminie ziemniaków dotkniętych rakiem ziemniaczanym w wypadkach, gdy zastosowanie przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu ograniczeń w zużytkowaniu takich ziemniaków, w sposobie ich oczyszczania lub obrocie niemi nie usuwa niebezpieczeństwa rozszerzenia się raka ziemniaczanego.

§ 14. O każdym wypadku zgłoszenia o wystąpieniu objawów, wzbudzających podejrzenie pojawienia się raka ziemniaczanego, jak również o dostrzeżonych lub ujawnionych w inny sposób wypadkach wystąpienia tych objawów zarząd gminy powiadamia niezwłocznie właściwego starostę oraz właściwy zakład ochrony roślin (§ 18), któremu jednocześnie przesyła próbkę ziemniaków do zbadania.

§ 15. Zakład ochrony roślin niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu objawów, wzbudzających podejrzenie pojawienia się raka ziemniaczanego, dokona badań, mających na celu sprawdzenie tych objawów.

O niestwierdzeniu raka ziemniaczanego zakład ochrony roślin zawiadamia właściwego starostę, który za pośrednictwem zarządu właściwej gminy zawiadomienie to poda niezwłocznie do wiadomości osób zainteresowanych.

W zawiadomieniu, stwierdzającem istnienie raka ziemniaczanego, zakład ochrony roślin zamieści szczegółowe wskazania, na podstawie których — z powołaniem się na nie — właściwy starosta wyda niezwłocznie niezbędne zarządzenia.

Zarządzenia te właściwy starosta prześle zarządowi właściwej gminy, który doręczy je niezwłocznie osobom zainteresowanym oraz dopilnuje ścisłego ich wykonania; jednocześnie właściwy starosta treść wydanych zarządzeń poda do wiadomości właściwego wojewody (komisarza rządu).

§ 16. O każdym wypadku wystąpienia i wygaśnięcia raka ziemniaczanego właściwy starosta poda do wiadomości publicznej z dokładnem oznaczeniem miejscowości, w której choroba raka ziemniaczanego wystąpiła lub wygasła.

§ 17. Na gruntach, użytkowanych przez państwowe zakłady naukowe, oraz na gruntach, stanowiących własność Państwa i pozostających pod zarządem administracji państwowej, raka ziemniaczanego zwalczają — stosownie do postanowień niniejszego rozporządzenia — organa państwowe, bezpośrednio zarządzające temi gruntami.

O każdym wypadku wystąpienia objawów, wzbudzających podejrzenie pojawienia się raka ziemniaczanego, organa te zawiadamiają niezwłocznie właściwy zakład ochrony roślin (§ 18), przesyłając jednocześnie temu zakładowi w szczelnem opakowaniu próbki ziemniaków w ilości niezbędnej do ich zbadania. Równocześnie organa te zawiadamiają o wystąpieniu tych objawów właściwego starostę.

Zakład ochrony roślin w razie stwierdzenia raka ziemniaczanego udziela zainteresowanym organom państwowym szczegółowych wskazań o spo-

sobie zwalczania raka ziemniaczego na gruntach, pozostających pod ich zarządem, podając jednocześnie treść tych wskazań do wiadomości właściwego starosty.

§ 18. Zakładami ochrony roślin w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są:

Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego (Wydział Ochrony Roślin) w Puławach — dla województw: lubelskiego i wołyńskiego;

Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego (Wydział Chorób roślin) w Bydgoszczy — dla województw: poznańskiego i pomorskiego;

Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego (Stacja Botaniczno-Rolnicza) we Lwowie — dla województw: lwowskiego, stanisławowskiego i taropolskiego;

Towarzystwo Ogrodnicze Warszawskie w Warszawie — dla województw: białostockiego, łódzkiego, nowogródzkiego, wileńskiego i warszawskiego;

Małopolskie Towarzystwo Rolnicze w Krakowie (Stacja Ochrony Roślin) — dla województw: kieleckiego i krakowskiego;

Zakład Doświadczalny Uprawy Torfu w Sarnach — dla województwa poleskiego.

§ 19. W wypadkach niedokonania przez osoby do tego obowiązane czynności, wynikających z niniejszego rozporządzenia lub zarządzeń na jego podstawie wydanych, właściwy starosta może zarządzić wykonanie tych czynności na koszt tych osób.

§ 20. W celu wykonywania nadzoru nad stanem zdrowotności ziemniaków i nad przestrzeganiem przepisów niniejszego rozporządzenia, a także nad wykonaniem zarządzeń wydanych z mocy tych przepisów władza powołana do zwalczania raka ziemniaczanego oraz przedstawiciele zakładów ochrony roślin (§ 18) mają prawo:

1) wstępu na grunty oraz do wszelkich pomieszczeń i miejsc przechowywania, przerobu i sprzedaży ziemniaków;

2) badania ziemniaków na gruncie i we wskazanych wyżej pomieszczeniach i miejscach, badania tych pomieszczeń i miejsc, a także badania urządzeń, służących do przerobu ziemniaków oraz środków ich przewozu i przenoszenia;

3) bezpłatnego brania próbek ziemniaków w ilości nieprzekraczającej 1 kg.;

4) żądania potrzebnych informacyj od osób, w których posiadaniu znajdują się grunty i określone wyżej pomieszczenia, miejsca i urządzenia;

5) kontroli wszelkich prac związanych z oczyszczeniem ziemniaków, gruntów, pomieszczeń i urządzeń, a także prac związanych z przerobem ziemniaków.

§ 21. Ziemniaki ich odpadki, chwasty, ziemia i nawozy naturalne, skonfiskowane za bezprawne wynoszenie (wywożenie) z gospodarstwa, w którem znajdują się grunty zarażone rakiem ziemniaczanym, lub z ustanowionego przez właściwego wojewodę (komisarza rządu) obszaru (§ 9) — o ile nie mają być zniszczone, stosownie do postanowień § 13 niniejszego rozporządzenia — winny być przez właściwego starostę sprzedane w tych wypadkach, gdy sprzedaż taka nie grozi rozszerzeniem się raka ziemniaczanego, w wypadkach zaś przeciwnych winny być oddane zakładom dobroczynnym do zużytkowania w sposób usuwający możliwość rozszerzenia się raka ziemniaczanego.

Sprzedaż taka może nastąpić przed uprawomocnieniem się orzeczenia skazującego lub wyroku w wypadku, gdy dalsze przechowanie ulegających konfiskacie ziemniaków lub innych wymienionych wyżej przedmiotów byłoby połączone z niebezpieczeństwem rozszerzenia się raka ziemniaczanego, bądź też groziło zepsuciem się ziemniaków i tych przedmiotów.

§ 22. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na terenie całego Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego.

Minister Rolnictwa: K. Niezabytowski.

Powyższe podaję do ogólnej wiadomości.
Wejherowo, dnia 11. 4. 1928 r.

Starosta: Lipski.

109.
Obwieszczenie
w sprawie rejestracji samochodów.

Pomorski Urząd Wojewódzki Dyrekcja Robót Publicznych ponownie zwraca uwagę, że przy rejestracji samochodów winien właściciel bezwarunkowo przedłożyć deklarację celną w której winno być podane pozwolenie na przywóz samochodu udzielone przez Polskie władze. O ile samochód przywiezie na pozwolenie wydane przez Władze Gdańskie, to taki samochód nie będzie rejestrowany. Dotyczy to także samochodów które już były rejestrowane w Gdańsku i tam kursowały, bez względu na stan zużycia tych samochodów. Wolne od ograniczeń przywozowych są samochody ciężarowe i podwozia samochodów osobowych. Wobec czego samochody osobowe, których karoserja została dorobiona w kraju i do których sprowadzono do kraju tylko podwozia — będą rejestrowane. Okoliczność ta nie zwalnia jednak od przedłożenia deklaracji celnej, w której winno być należycie uwidocznione, że sprowadzono tylko podwozie samochodu osobowego. W takich deklaracjach musi być adnotacja o władzach udzielających pozwolenia na przywóz.

Wejherowo, dnia 10. 4. 1928 r.
L. dz. III. 31-4312/28 St.

Starosta: Lipski.

110.
Uchwały Sejmiku Powiatowego
z dnia 30. marca 1928 r.

1. Sejmik Powiatowy uchwalił jednogłośnie zaciągnąć pożyczkę inwestycyjną w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie w wysokości 100.000,— dolarów.

2. Sejmik Powiatowy przyjął do wiadomości dekrety p. Wojewody Pomorskiego w sprawie zatwierdzenia budżetów powiatowych b. powiatu wejherowskiego i morskiego.

Wejherowo, dnia 2. kwietnia 1928 r.
L. dz. I. 4-3008/28 W. P.

Przewod. Wydziału Powiatowego:
Lipski.

Nakładem Wydziału Powiatowego w Wejherowie. Odpowiedzialny redaktor Augustyn Westphal, Wejherowo.
Drukiem „Gazety Kaszubskiej“ w Wejherowie.